

Gudhjem By- og Museumsforening

Stationsvej 1 • 3760 Gudhjem • info@gudhjemmuseum.dk

Høringssvar fra Gudhjem By- og Museumsforening, August 2026

Gudhjem er mere end en turistby

Gudhjem har bopælspligt, og er et levende helårssamfund med stærke fællesskaber, kultur, erhverv, frivillighed og offentlige tilbud, som tilsammen gør Gudhjem attraktiv at bo og leve i. Det er derfor et paradoks at lukke institutioner og aktiviteter, som fjerner eller mindsker disse tilbud. Gudhjem bliver en pensionist by og en død by uden for turistsæsonen. Og det vil også have indflydelse for turismen – hvem gider at besøge en by uden lokalt engagement og muligheder?

Gudhjem Naturbørnehave og Vuggestue

En lukning af Gudhjem Naturbørnehave og Vuggestue vil få konsekvenser, der rækker langt ud over selve institutionen. Børnehuset er en afgørende forudsætning for, at Gudhjem kan tiltrække og fastholde børnefamilier og dermed bevare et levende og bæredygtigt lokalsamfund. En lukning vil være i direkte modstrid med kommunens egne politiske mål om nærservice, lokal identitet og udvikling af hele Bornholm.

Gudhjem bibliotek

En nedlæggelse af Gudhjem Bibliotek vil udgøre en massiv forringelse af mulighederne for de lokale beboeres tilgang til lån af bøger og andre materialer, for fastholdelse og udvikling af lokalt frivilligt arbejde, for deltagelse i sundhedsfremmende fællesskaber, for aktiviteter på Gudhjem Universitet og for et oplagt lokalt ankerpunkt for den kommende kommunale beredskabsplan. Problemerne vil især slå igennem overfor ældre, børn og børnefamilier og konsekvenserne vil være mindre sundhed og større ulighed i sundhed og samlet vil det være et benspænd for kommunens forpligtelser overfor sundheds- og ældrereform og en kommende folkesundhedslov. Et salg af bygningen vil desuden resultere i lukning af Gudhjem Universitet (som frivillige rejste 1.1 mio. kr. til at sætte i stand) og badefaciliteterne til havnens sejlere.

Gudhjem Museum

Hvis driftstilskuddet bortfalder, kan Gudhjem Museum ikke videreføres. Museet drives af frivillige, og det kommunale tilskud er afgørende for drift og vedligeholdelse af den fredede stationsbygning. En lukning vil betyde tabet af et vigtigt kulturhistorisk samlingspunkt, hvor bornholmsk kunst, lokalhistorie og en unik del af øens jernbanehistorie bevares og formidles. Samtidig vil den ikoniske stationsbygning ikke længere være offentligt tilgængelig, hvilket vil være et betydeligt tab for Bornholms kulturarv.

Gudhjem Svømmehal

Gudhjem Svømmehal trues af lukning fra 2028 som følge af kommunens forslag om at fjerne størstedelen af driftstilskuddet. Det vil ramme en velfungerende svømmehal med omkring 40.000 årlige gæster og stor betydning for både lokalsamfundet og hele øen. Samtidig er et nyt varmtvandsbassin til 38 mio. kr. netop ved at blive opført. En lukning vil derfor betyde, at betydelige offentlige og fondsstøttede investeringer mister en stor del af deres værdi.

Lokalsamfundspuljen

I en tid med kommunale besparelser er det afgørende at understøtte de lokale kræfter, der kan være med til at skabe og fastholde levende lokalsamfund. Lokalsamfundspuljen er netop et konkret redskab til

borgerinddragelse, lokalt ejerskab og lokale løsninger. Derfor bør puljen ikke svækkes, men ses som en investering, der kan være med til at afbøde konsekvenserne af besparelserne og sikre, at lokale borgere og foreninger får mulighed for aktivt at bidrage til udviklingen af deres lokalsamfund.

Levende lokalsamfund er en investering – ikke en udgift. Kultur, fritidstilbud, frivillighed og lokale mødesteder udgør en vigtig social infrastruktur, som skaber livskvalitet og sundhed, øger sammenhængskraft, tiltrækker nye borgere og understøtter erhvervslivet.

De foreslåede besparelser kan få alvorlige langsigtede konsekvenser

Et skrækscenarie vil være, at byen bliver mindre attraktiv for børnefamilier og aktive seniorer, og derved stille uddør, fordi byens huse er beboet af ældre mennesker der mistrives grundet ensomhed og dårlig trivsel

Konklusion

Sammenfattende fører de foreslåede besparelser til et lokalsamfund, som:

- får sværere ved at fastholde og tiltrække faste beboere
- er præget af langt mindre lokalt frivilligt engagement og initiativ
- får sværere ved at bevare status som en attraktiv turistby
- bidrager til at skabe større ulighed i sundhed på Bornholm, idet forslagene især vil ramme udsatte og mindre mobile borgere
- får svært ved at bidrage til, at Bornholm som kommune lever op til forpligtelserne i sundheds- og ældrereform og til en kommende folkesundhedslov
- får sværere ved at bidrage til udmøntningen af en kommende beredskabsplan for Bornholm

Levende lokalsamfund er en forudsætning for Bornholms fremtidige udvikling. Hvis lokale institutioner og fællesskaber svækkes, risikerer Bornholm en negativ spiral med færre tilflyttere, færre arbejdspladser og et svækket lokalsamfund. Bornholm bør betragte lokale institutioner og fællesskaber som strategiske investeringer i øens fremtid – ikke blot som udgifter, der kan reduceres.

Afslutningsvis stiller vi os undrende over for, at kommunen – på trods af valgløfter og konstitueringsaftale - ikke har involveret borgerne i at give input til de planlagte besparelser, idet man derved uden tvivl har misset en lang række lokale input, som ville have kvalificeret kommunens sparekatalog. By- og Museumsforeningen i Gudhjem tilbyder derfor en aktiv rolle i at give input til de kommende besparelser på baggrund af indkomne høringssvar og den indgående konstitueringsaftale efter seneste kommunalvalg.

Med venlig hilsen

På vegne af bestyrelsen for Gudhjem By- og Museumsforening

Hans Jørgen Jensen, Ole Stigemo og Hanne Strøby

Gudhjem, den 11. august 2026